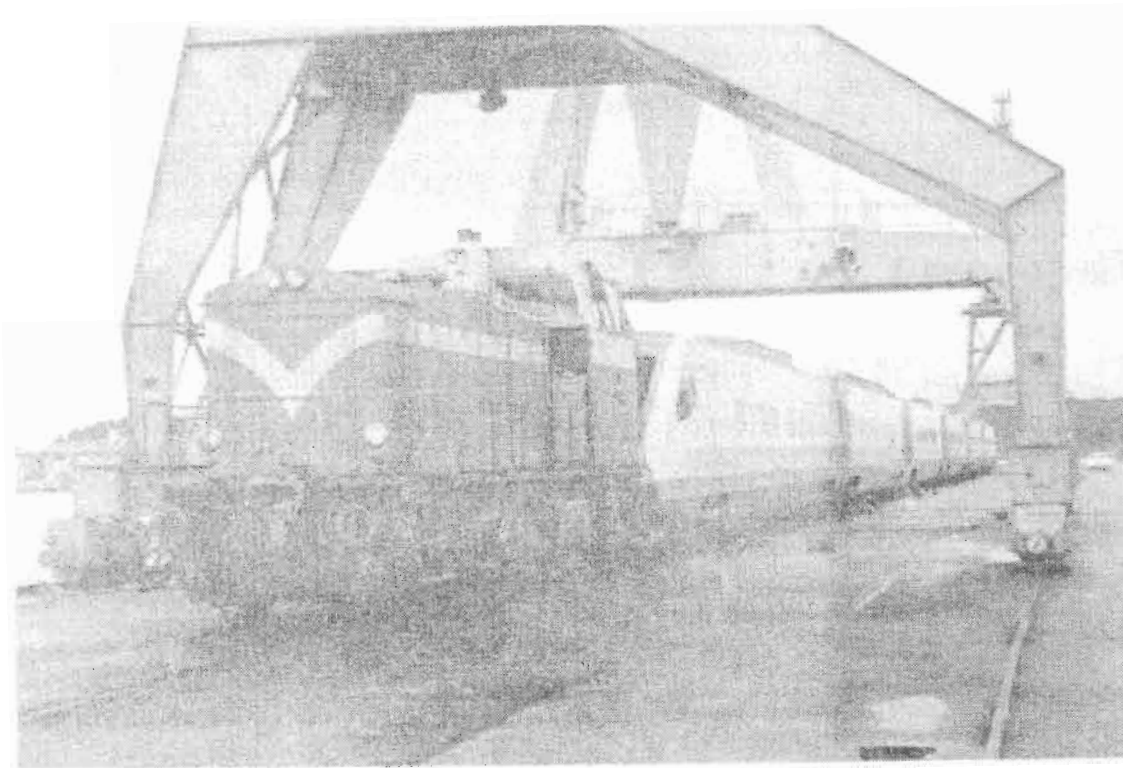

No 1-2001
10,00 mk

Lahden Pienoisrautatiepäivät

Uusi Pendolino tuli Turkuun

Tenderi tulee

Yhtä varmaa kuin uusi vuosi on myös uusi Tenderi. Vaikka talvi on toistaiseksi ollut vähäluminen, niin varmasti luntakin tulee taas riittävästi. Tämä on sitten vihoviimeinen talvi, kun Röntämäessä tehdään lumitöitä ennen kokoukseen pääsyä, sillä keväällä myöhemmin erikseen tiedotettaessa koittaa muutto Pansioon Laten entisiin konttoritiloihin Turun kaupungin vuokralaisiksi.

Vuoden 1999 merkittävin tapahtuma meidän harrastusrintamallamme oli eittämättä syksyllä Turussa järjestetyt pienoisorautatiepäivät. Saadusta palautteesta päätellen päivistä tuli kaikille mukaantulijoille, niin osanottajille kuin järjestäjille positiivisesti unohtumattomat pienoisorautatiepäivät. Ja jos olivat Turun 1999 päivät upeat niin vähintään yhtä upeat päivät järjesti Märklin Club of Finland Lahden lähes uudenkarheassa Messukeskuksessa. Ollaanko vihdoin päästy pois ahtaista ja pimeistä tiloista valoon ja avaruuteen?

Meillehän sopivat taas mainiosti vuodet 2003 (yhdistyksen 20-vuotisjuhluvuosi) ja tietysti 2008, jolloin on 100-vuotta Turun raitiotien liikenteen aloittamisesta.

Edelleen toimitus odottaa myös uusilta tekijöiltä juttuja ja kuvia. Jutut voivat olla millä tahansa luettavalla tavalla tehtyjä, toisin sanoen myös käsinkirjoitetut jutut ja jutunpätkät otetaan kiitollisina vastaan. Myös kaikki uudet ja vanhat valokuvat otetaan aina vastaan.

Tällä tietämällä yhdistyksemme tulee olemaan jollain tavalla esillä 2001 Turun Kirjamesuilla.

Tämä lehti on ohuehko, johtuneen osaltaan ravinnon niukkuudesta mutta myös teknisistä seikoista.

Tenderimäisin terveisin

Esa Lindros
toimitussihteeri

Kannen kuva

Dv 12 2546 valmiina vetämään VR:n kolmannen Pendolinon Turun varikolle. Turun satama 11.11.2000. Kuva Ari Elenius

Seuraava Tenderi

Seuraava Tenderi ilmestyy elokuussa ja siihen tuleva aineisto on oltava toimituksella heinäkuun loppuun mennessä. Toimitussihteerin silmä- ja jalkaleikkaukset ovat nyt kaikki onnellisesti takanapäin ja kunto nousee hitaasti mutta varmasti. Tierankadulle ei enää voi jättää Tenderiin tarkoitettua postia mutta Brahe Centerin Keräilyosuuskunta Brahen postilaatikkoa voi käyttää. Sopii mainiosti es. Askartelukeskuksesta käydessä.

Sisältö

3. Kuskin pukilta
4. 18. Pienoisorautatiepäivät
Kokousaikataulu ja yhteystietoja

Jäsenmaksu 2001

Lehden mukana on postitettu kaikille arvoisan yhdistyksemme jäsenille pankkisiirto jäsenmaksun suoritusta varten. Muistithan merkitä viitenumeron maksaessasi kotimikrolla tai automaattilla.

Tenderi

Tenderi on Turun Kiskoliikennekerho ry:n jäsenlehti.

Lehden osoite: PL 61 20521 TURKU

Toimitus:
Päätoimittaja: Ilmo Kajala (vastaava)
Toimittajat: Mika Rantala
Olli Savela
Esa Lindros 0400-524146

Toimitus pidättää oikeuden valita julkaistavat kirjoitukset ja valokuvat noudattaen hyvää lehtimiestapaa.

Kuskin pukilta

4.12.2000

Syksy senkuin pimenee ja vuodenvaihde lähestyy. Perinteinen pikkujoulu veturipipareineen ja glögeineen on sekin jo vietetty, mutta oikea talvi lumineen ei vain vielä ota tullakseen.

Syyskauden toimintaa on edelleen varjostanut epätietoisuus nykyisen kerhotilan tulevaisuudesta. Osallistuminen kerhoiltoihin on kuitenkin ollut ilahduttavan aktiivista ja kerhoradan rakentaminenkin on edistynyt omaan rauhalliseen tahtiinsa. Syksyn toiminnan - ainakin sosiaaliselta kannalta katsottuna - kohokohta olivat jälleen valtakunnalliset pienoisrautatiepäivät. Tänä vuonna Lahdessa pidetyille päiville osallistuttiin ehkä vähän kevyemmällä arsenaalilla kuin tavallisesti, ilman omaa rataa ja sillä liikkuvaa pienoisrautatiekalustoa. Sensijaan kerhomme ilona ja kunniana oli vastata Hannu Pulkisen raitiovaunumallien ajosta ja esittelystä; siten osastomme oli tälläkin kertaa täysipainoinen ja omaleimainen. Tulevista pienoisrautatiepäivistä mainittakoonkin tässä yhteydessä, että Lahden päivillä Turun Kiskoliikennekerho ilmoittautui pienoisrautatiepäivien järjestäjäksi vuonna 2003, jolloin juhlistamme samalla kerhomme 20 -vuotista toimintaa. Ei liene hullumpaa ruveta jo ajattelemaan toimintaamme myös tältä kannalta.

Vaikka museoraitiotiehanke takkuua edelleen, jotain sentään näyttää tapahtuvan. Tätä kirjoittaessani on Turun kaupungin liikennelaitoksen raitiovaunut n:o 42 ja 125 juuri kuljetettu Ruissalontien varastosta kunnollisiin sisätiloihin, liikennelaitoksen vaunuhalliin raiteelle 10. Samaan tilaan on siirretty maalaamossa olleet vaunut n:o 5 ja 19. Onko ratkaisu näin *ex tempore* tehtynä käytännön kannalta paras mahdollinen vaunujen tai säilytystilojen kunnostuksen (esim. näyttelyjen järjestämisen) kannalta, jää nähtäväksi.

Tämän lehden mukana on jälleen tilillepanolomake kerhon jäsenmaksun maksamiseksi. Huomionarvoista on, että siinä tällä kertaa ainakin tarkkakorvaisimmat huomannevat historian siipien, lehtien tai mitä ne sitten ovatkaan, havinaa: kyseessä on viimeinen markkamääräinen jäsenmaksusuoritus. Seuraavalla kerralla käytetäänkin sitten jo Euroja! Kaino toivomus on, että myös lomakkeelle merkittyä eräpäivää noudatettaisiin.

Pitemmittä puheitta, iloista joulua kaikille!

Ilmo Kajala

PIENOISRAUTATIEPÄIVÄT

Marraskuun puolivälin jälkeisenä viikonloppuna järjestettiin Lahdessa ensimmäiset 2000-luvun pienoisorautatiepäivät. Järjestäjänä kotikentällään Märklin Club of Finland ja primus motorina Martti Rinne.

Näyttelypaikkana oli Lahden upea Messukeskus. Sijainti aivan kaupungin keskustassa urheilukeskuksessa Suurhallin suorana jatkeena. Tilaa ja ilmavuutta riitti. Lipunmyynti sujui joustavasti kahden lippukassan ansiosta eikä jonoja syntynyt missään vaiheessa. Osastot olivat ilmavia ja sopivan väljästi sijoitettuja. Osastoja oli laskentatavasta riippuen kuutisenkymmentä.

Omalla osastollamme ei ollut kerhorataa sen rakennustöiden vuoksi. Mutta liikkuvaa kalustoa oli kyllä riittävästi. Silmänruokaa tarjosivat Hannu T Pulkkinen komeat raitiovaunut. Hannun poissa ollessa oli ajovastuu siirretty Ilmolle ja Eleniuksen Arille. Ja tarkasti pojat homman hoitivatkin. Lisää liikkuvutta ja vauhdikasta silmänruokaa oli tarjolla Havioiden osastolla, jossa tunnetusti tarkoib ja huolella viimeistelty kalusto kulki radalla. Luodob Ekin höyryjä ei tällä kertaa tarjottu yleisön ihaltaviksi, koska Ekikin tarvitsee joskus sapattivuoden.

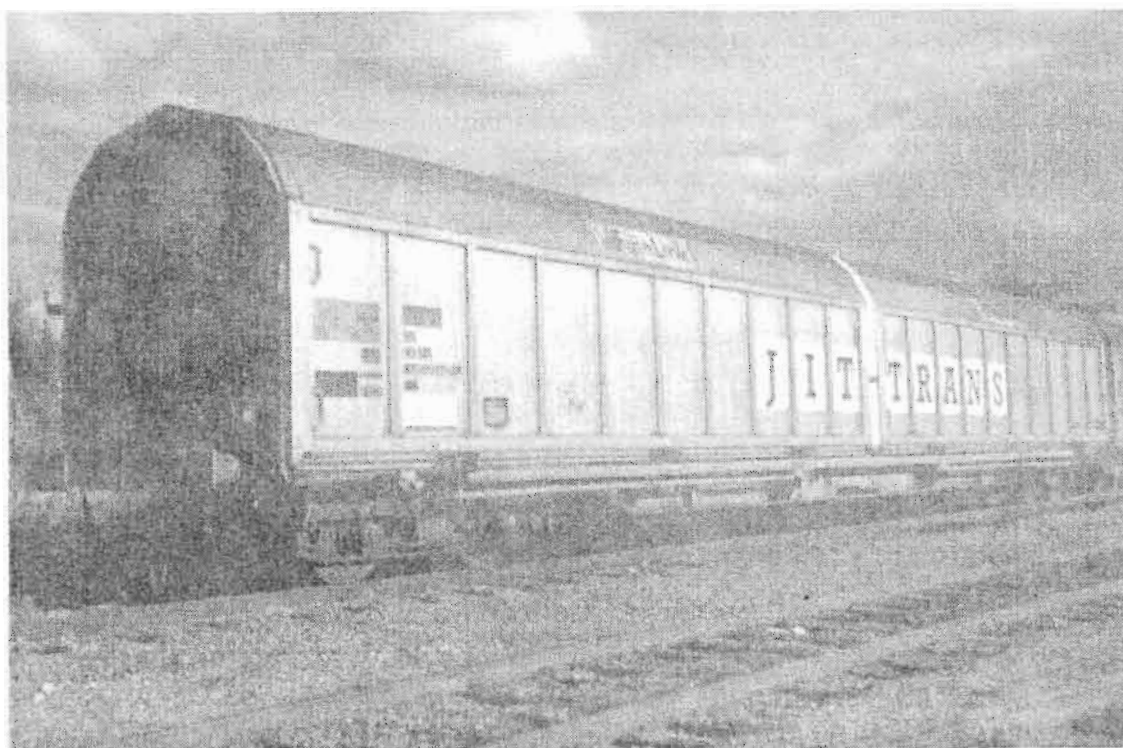
Lyhyitä uutisia

Vuoden 2000 ensimmäisellä puoliskolla Rautaruukin kuljetusyhtiö JIT-Trans myi Sis-vaununsa General Electricille, tarkemmin sanoen GE Capital Rail Services GmbH & Co.KG:lle (Frankfurt/Main).

Vaunut ovat kuitenkin edelleen rekisteröityinä VR:n alaisuuteen (tunnusluku 10) ja kotiasemana (Heimatbahnhof) on Uusikaupunki. Tuskin näillä vaunuilla kuitenkaan on enää mitään tekemistä Uudenkaupungin kanssa.

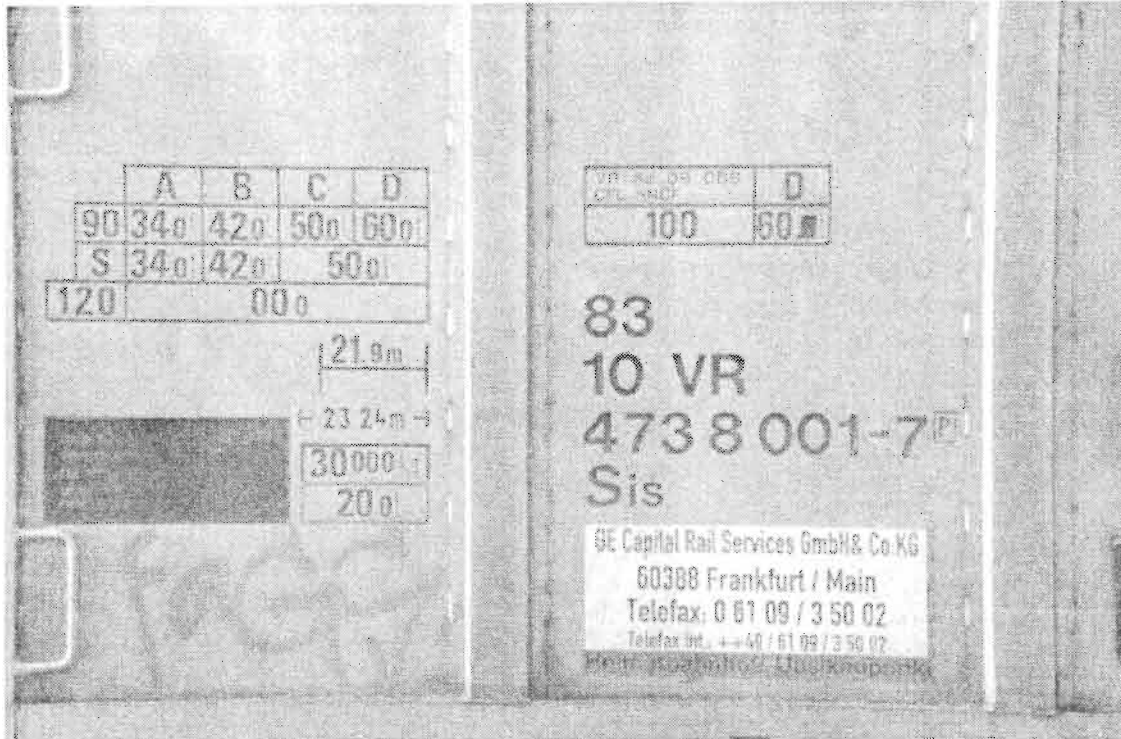
Sis-vaunut ovat edelleenkin vuokralla SeaRail ETEY:llä. Muut SeaRailin vuokraamat vaunut ovat Laais (Nordwaggonilta) ja Snps (CombiTrans Sweden AB:ltä). Snps-vaunuissa on konttilukot, joten vaunun litteran pitäisi oikeastaan olla Sgnps, mutta yksityisvaunujen (P-vaunujen) omistajayhtiöt ovat aina vähän suurpiirteisiä litteroiden suhteen. 🚂

Perjantaina 10.11.2000 illalla saapui Italian Vado Liguresta Turun Länsisatamaan m/s Chodziezin uumenissa VR:n vuonna 1997 tilaamasta kahdeksasta Pendolino-yksiköstä ensimmäinen. Lauantaina Dv 12 2546 veti sen (ks. kansikuva) Turun varikolle. Uudet Pendolinot poikkeavat kahdesta edellisestä yksiköstä mm. siinä, että niissä on toisessa luokassa käytävän molemmin puolin kaksi istuinta vierekkäin. Yhteensä istumapaikkoja on 309, kun taas kahdessa ensimmäisessä Pendolinossa niitä on 264. Viimeinen Pendolino-yksikkö saapuneen Suomeen vuoden 2002 alkupuolella. 🚂

GE CRS:n (ex JIT-Transin) Sis
83 10 473 8 017-3 P Turun
satamassa
2.9.2000

Foto: Olli Savela

Sis 83 10 473 8 001-7 P varus-
tettuna GE CRS:n osoitteella
(ex JIT-Trans)

Turun asema 2.9.2000

Foto: Olli Savela

Askartelukeskus

/ HOBBY CENTER

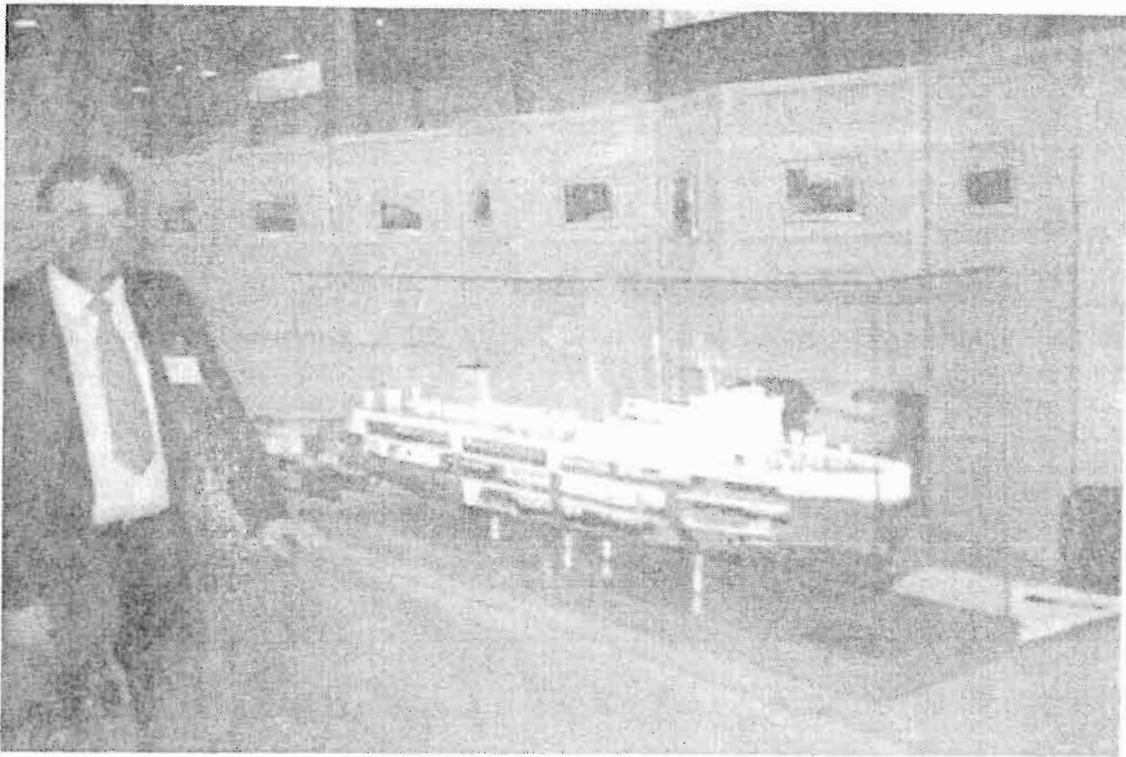
BRAHENKATU 12 II KRS BRAHE CENTER

20100 TURKU

PUH: 02-2333630

FAX: 02-2333260

Jos järjestäjät hoitivat osansa hyvin niin samaa ei parhaalla tahdollakaan voi valitettavasti sanoa ravintolapalveluista. Palvelu oli erittäin hidasta ja töykeää. Sunnuntaina ei puoliltapäivin ollut enää maitoa ostettavissa ruokailun yhteydessä. Vain vettä ja makeita juomia. Luulisi tämän tasoisessa paikassa kuin messukeskus voivan luottaa homman pelaavan, kun se on annettu ammattilaisten huoleksi.

Pertti Mäkelän Pokstaavi oli tuonut suuren valikoiman liikenteeseen liittyviä painotuotteita myyntiin. Ilmailumuseo oli ilmeisesti ensimmäistä kertaa mukana pienoisrautatiepäivillä. Lennokkeja tai mitä lie lentäviä härveleitä oli esiintymislavalla piristämässä yleisöä. Saattoipa yhtäkkiä kurvata näyttelyvierasta vastaan isokokoinen linja-auton pienoismalli.

Lopuksi voi vain todeta: **Mahtavaa, Martti mahtavaa!!**

Näyttely lisää varmasti taas tulevien näytteilleasettajien paineita, mutta olemme varmasti oikealla tiellä tultaessa koulujen sokkeloista avariin ja näyttäviin esittelytiloihin. Rautatiet harrastuksena ansaitsevat parempaa. Ehkä VR_kin joskus huomaa sen, mikä potentiaali rautateiden käyttäjiä ja puolestapuhujia sisältyy alan harrastajajoukkoihin.

Teksti ja kuvat Esa Lindros

PENDOLINO S 220

Tyyppi	Fiat Pendolino, joka on suunniteltu Suomen olosuhteisiin
Valmistus	Fiat Industrie Ferroviarie, Italia
Junayksikön pituus	159 m
Junayksikön paino	328 tn
Suurin akselipaino	114,3 tn
Suurin nopeus	220 km/h
Jatkuva teho	4 000 kW
Kiihtyvyys	0 – 100 km/h 57 sek / 810 m 0 – 200 km/h 193 sek / 6 800 m
Sähköjärjestelmä	25 kV, 50 Hz
Kallistusjärjestelmä	Hydraulinen kallistusjärjestelmä, kallistus max. 8° kaarteessa nopeuden ollessa yli 70 km/h
Paikkamitoitus	1. lk 1+2 istuinjärjestys 2. lk 2+2 istuinjärjestys
Istumapaikkoja	1. lk 40 neuvottelutila 7 2. lk 238 pyörätuolit 2 <u>ravintola 22</u> Yhteensä 309
Junayksikkö	Junayksikössä on viisi matkustajavaunua ja ravintolavaunu. Junayksikön molemmissa päissä on ohjaamo. Neljässä vaunussa on moottori. Kaksi junayksikköä on kytkettävissä yhteen.
Varustus	Ilmastointi, matkustajainformaatiojärjestelmä, neuvottelutila, tupakointi-tila, suljettu WC-järjestelmä, yleisöpuhelimet, matkapuhelimen vahvistettu kuuluvuus, kuulokeliitännät istumapaikoilla, PC-pistokkeet vastakkaisilla pöytäpaikoilla, matkatavaratilat, invapaikat, lemmikkipaikat, painetiiviys

Uudessa junassa on neljä 2. luokan vaunua, yksi 1. luokan vaunu ja ravintolavaunu. Ravintolavaunun olennaisin ero nykyisiin Pendolinojen Bistroiin on istumapaikkojen määrä, jota on nostettu 13:sta 22:een.

Lumisuojausta parannettu

Uusien Pendolinojen tekniset erot nykyisiin ovat suhteellisen pienet. Junan lumisuojausta on parannettu. Juniin on lisätty muussakin juna-kalustossa olevat hiekoituslaitteet.

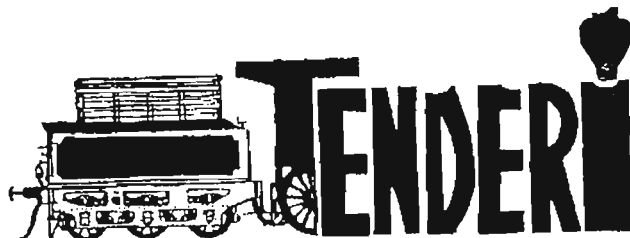
Junat ovat entistä hiljaisempia, koska niissä on niin sanottu melu-vaimennetut pyörät. Muutoksia on tehty lisäksi junan matkustaja-informaatiojärjestelmään.

Viisi vuotta Pendolino-liikennettä

Ensimmäinen Pendolino-vuoro ajettiin Turusta Helsinkiin 27. marras-kuuta 1995. Kahdella rantaradalla liikennöivällä Pendolinolla on tähän mennessä ajettu yhteensä 2,4 miljoonaa kilometriä, mikä tarkoittaa 11 300 lähtöä. Pendolinot ovat kuljettaneet arviolta 1,4 miljoonaa matkustajaa viidessä vuodessa.

Junat ovat olleet VR:n kaukoliikenteen täsmällisimpiä koko käyttöikänsä ajan. Pendolinojen täsmällisyysprosentti on ollut tänä vuonna keskimäärin 95 ja koko kaukoliikenteessä keskimäärin 92. Täsmällisyysprosentti ilmaisee, kuinka suuri osa junista saapuu määräasemalle aikataulun mukaan.

Asiakaspalautteita Pendolinosta on tullut VR:lle viiden vuoden aikana 1 100. Niissä asiakkaat ovat esittäneet parannusehdotuksia, joita on myös sovellettu sekä nykyisiin että uusiin juniin. Tällaisia ovat muun muassa uusitut ulko-ovet, tarjoilukärryjen valikoima, tupakointihtyyn paikan muuttaminen ja ravintolavaunun sisustus. Kaikista Pendolino-palautteista lähes neljännes on kiitoksia, joista suurin osa kohdistuu palveluun junassa sekä kalustoon.

Turun Kiskoliikennekerho ry:n hallitus

Puheenjohtaja	Ilmo Kajala	Lanatie 5 D 109	20540 TURKU	(02) 237 6349
Varapuheenjohtaja	Jarkko Lehtonen	Maallikontie 36	20660 LITTOINEN	(02) 246 1400
Jäsen (Prt)	Kalevi Patronen	Aunelantie 7	20210 TURKU	(02) 230 9562
Jäsen	Mika Rantala	Uimarinpolku 2 B 3	20660 LITTOINEN	(02) 246 1500
Jäsen (K & M)	Tapani Vuorio	Suovantie 32	20360 TURKU	(02) 238 2009
Sihteeri	Olli Savela	Tikankatu 21 K 79	20610 TURKU	(02) 244 2420

Prt = Pienoisrautatievastaava

K & M = Kuljetuksesta ja majoituksesta vastaava

Yhdistyksen kerhohuonevastaavana toimii Pekka Rantala, os. Bergeninkatu 2 D 38, 20320 TURKU,
(02) 239 0378.

Kutsu Turun Kiskoliikennekerho ry:n sääntömääräiseen kevätkokoukseen

Turun Kiskoliikennekerho ry:n sääntömääräinen kevätkokous pidetään Turussa Röntämäen asemalla, os. Heikki Huhtamäen katu 3, tiistaina 20.3.2001 alkaen klo 18.00.
Kokouksessa käsitellään yhdistyksen sääntöjen 12 §:n määräämät asiat.

Tervetuloa!

TKLK ry:n hallituksen puolesta

Ilmo Kajala
puheenjohtaja

Olli Savela
sihteeri

ESITYSLISTA

1. Avataan kokous.
2. Kokouksen järjestäytyminen
 - 2.1. Valitaan kokouksen puheenjohtaja.
 - 2.2. Valitaan kokouksen sihteeri.
 - 2.3. Valitaan kaksi pöytäkirjan tarkistajaa.
3. Todetaan kokouksen päätösvaltaisuus.
4. Hyväksytään kokouksen työjärjestys.
5. Esitetään vuoden 2000 toimintakertomus.
6. Esitetään vuoden 2000 tilinpäätös ja päätetään sen vahvistamisesta.
7. Päätetään vastuuvapauden myöntämisestä yhdistyksen hallitukselle.
8. Päätetään kokous.

Kevätkauden 2001 ohjelma

Ti	09.01.01	klo 18.00	Räntämäki	Kerhoilta
Ke	10.01.01	klo 18.00	Räntämäki	Raitiovaunu- ja raitiotieilta
Ti	23.01.01	klo 18.00	Räntämäki	Pienoisrautatieilta
Ti	06.02.01	klo 18.00	Räntämäki	Kerhoilta
Ke	07.02.01	klo 18.00	Räntämäki	Raitiovaunu- ja raitiotieilta
Ti	27.02.01	klo 18.00	Räntämäki	Pienoisrautatietä
Ti	06.03.01	klo 18.00	Räntämäki	Kerhoilta
Ke	07.03.01	klo 18.00	Räntämäki	Raitiovaunu- ja raitiotieilta
Ti	20.03.01	klo 18.00	Räntämäki	KEVÄTKOKOUS
Ti	03.04.01	klo 18.00	Räntämäki	Kerhoilta
Ke	04.04.01	klo 18.00	Räntämäki	Raitiovaunu- ja raitiotieilta
Ti	17.04.01	klo 18.00	Räntämäki	Pienoisrautatieilta
Ke	02.05.01	klo 18.00	Räntämäki	Raitiovaunu- ja raitiotieilta
Ti	15.05.01	klo 18.00	Räntämäki	Kerhoilta
Ti	29.05.01	klo 18.00	Räntämäki	Pienoisrautatieilta